

Dela societate academica romana. (Capetu).

VIII. In miscarea personalului societatii pe 1872—73, avemu d'a ve amenti, ca d-nii Bataillard, Dietz, Dr. I. si A. Cihak si Dr. Szabo, au fostu numiti de d-v6stra membrii onorari in sesiunea 1872. Dela acesti domni s'a primitu multiuniri si oferiri de carti grati6se. Tutoresu noiloru nostri colegi s'au espeditu la timpu anelele si celelalte publicatiuni ale societatii.

Anulu acest'a a fostu anu de durer6se perderi in personalulu societatii n6stre.

Una perdere care a fostu viu simtita de delegatiunea d-v6stra, este aceea a I. S. principelui Alexandru I6n I. Primulu donatore, si putemu dice barbatulu acel'a, care a stimulat pe repausatulu Zappa se doneze si elu fonduri pentru cultur'a nationale, fostulu domnitoriu Cuza avea dreptulu la sincerile regrete ale societatii academice. Delegatiunea s'a grabitu d6r' a adresá d6mnei Elen'a, soci'a repausatului intru fericire fostu domnitoriu, una telegrama de condoleantia in numele societatii academice.

Mari'a Sea d6mn'a a respunsu in 12 Iuniu 1873 ca „a fostu aduncu uimita de cuvintele prin care delegati'a societatii academice romane a deploratu m6rtea prea iubitului seu sociu.“ Sei fia tieren'a usi6ra, d-ni membri, lui Alexandru I6n I, 6r' memori'a lui va remané perpetuata in sinulu nostru prin gener6s'a s'a donatiune. Delegatiunea ar' crede, ca este de datori'a societatii, cá bustulu lui Cuza-Voda, donat6rele ei, se fia asediatu lenga alu celui-altu donatore, in sal'a siedintieloru ei.

Alte perderi egalmente durer6se pentru societate avuramu dintre membrii sei onorari: nu mai este Alexandru Hajdeu alu Basarabiei! D6r' ecurile fidele ale Nistrului voru spune eternu Prutului si Dunarei vorb'a patriotica a ne muritorului eforu din Hotinu!

Nu mai e asemene intre noi P. S. Dionisie episcopulu de Buzeu, d6r' meritele lui literarii si donatiunea ce a facutu bibliotecei societatii, voru perpetuá amentirea numelui seu.

Ard6lulu este in doliu; si elu a perdutu unu mare prelatu, pre metropolitulu Siagun'a. Nu numai cá romanii luamu parte la acestu doliu, ci si cá societate alu carui'a reposatulu 6r' membru onorariu ilustratu.

Si, cá si candu atate goluri facute in sirurile, vai! atatu de anguste ale apostoliloru sciintiei si literiloru din tierile Romane, n'ar' fi fostu destule, 6ta mai avemu de regretatu m6rtea si a unui'a din rarii soldati ai causei romane din apusulu Europei.

Acest'a e Philarete Chasles, altu membru onorariu, barbatulu care cu atat'a simpatia pentru romanii, nu numai a scrisu despre literile n6stre nationale, ci a si facutu din ele obiectulu unoru lectiuni neuitate la Colegiulu de Franci'a.

X. Analele societatii acad. pe 1872 au aparutu pana acumu numai in parte. Delegatiunea, atatu pentru a se conformá votulu d-v6stra din 1871, catu si pentru a nu intardiá prea multu cu darea in cunoscinti'a publica a proceseloru-verbali ale sesiunii din 1872, a decisu publicarea analeloru in d6ue parti: partea prima, contienendu procesele-verbali, este in manile d-v6stra; partea a II-a, avendu a coprinde discursurile d-loru Fetu,

Urechia si Baritiu (de darwinism), va aparé in curendu, impeditate fiindu de 6re-cari dificultati tipografice.

S6 nu uitamu d'a adaogi aci ceea scire buna, ca imprimatulu analeloru pe anulu curentu nu va costá pe on. societate de catu charti'a, guvernulu bine-voindu a ordoná imprimarea loru gratis la tipografi'a statului.

XI. Din respectulu materiale, delegatiunea are on6re a anexá aci:

1. Inventariulu primu si generale de t6ta averea mobiliera a societatii.

Din aceste se va vedé, ca in decursulu anului 1872—1873 delegatiunea a realizatu in fine unu mobilieru mai demnu de localulu unui corpu academicu, gratia in mare parte sumeloru daruite de dd. P. Poenaru, Kretiulescu si Odobescu. — In curundu acestu mobilieru va fi instalatu in localulu destinatu societatii, chiaru in acestu palatu.

2. A d6u'a anesa la acestu § este reportulu d-lui casieriu despre situatiunea fonduriloru societatii si spesele anuali.

Din acestu reportu resulta, ca din veniturile prevediute de d-v6stra pe 1872 in sum'a de 79,906—4, s'au realizatu pana acum sum'a de 69,082—28 b. remaindu inca a se incassá versamentulu anualu pe 1873 alu lui Zappa, care se urmaresce prin ministeriulu de esterne.

Din chiertuelile prevediute de d-v6stra in bugetu pe 1872, in sum'a de 70,607 lei nooi, s'au chiertuitu numai 45,911—49, ceea ce da economia la prevederile bugetari de 24,699 bani 81, 6r' la venituri ne ar6ta una reserva de 23,180—79.

Inainte de a terminá asupr'a acestui punctu, se mai adaugemu, ca lucrarile judecatoresci relative la frum6s'a donatiune a colegului nostru d. Dr. Fetu s'a terminatu in totulu.

Catu privesce donatiunea propusa de parentele Radianu, avemu a ve informá, ca donatorulu muri inainte de terminarea lucrariloru judecatoresci. Delegatiunea totusi rugá pe dd. N. Ionescu si Dr. Fetulu se urmar6sca donatiunea inaintea tribunal6loru. Dela d-loru vomu avea a primi bine-voit6re informatiuni despre rezultatele dobandite.

XII. Situatiunea financiaria a societatii presinta economii, cum vediurati, cele mai multe din caus'a nerealisarii lucrariloru literarii si sciintifice prevediute prin bugetu. Delegatiunea, d-loru, ar' fi fostu mai fericita se fi avutu a ve presintá mai bine lucrarile literarii si sciintifice realizate!

De ce nu vi le p6te presintá acele lucrarile?..

Stultorum pudor malus ulcera celat!
Delegatiunea d-v6stra crede, cu latinulu, ca e mai bine a-si dá s6m'a de reu si a cerca vindecarea lui de catu alu ascunde.

Si unde este r6ulu?

Ignoranti'a nu vede in faptu, ca societatea academica, in cati-va ani, n'a datu inca gramatic'a, dictionariu si glosariu! . . . Ignoransi'a nu -si dá s6ma de modulu cum lucr6za una societate cá a n6stra si de imensitatea lucrariloru ce i se ceru.

D6r', respingundu acuzarile ignorantiei, delegatiunea crede totusi, d-ni membri, ca se cade se se fimu si noi insine luatori aminte asupr'a pucinei inaintari a societatii n6stre catra scopurile ei.

Cine din noi, d-ni membri si colegi, -si ascunde parerea de reu, ca in anii acesti'a n'am lucratu mai multu si mai bine?

Si avendu ac6sta parere de reu a omului consciintiosu si maturu, se recun6cemu, ca nici 6r' si nici este posibilu a face mai bine si mai multu de va continuá organizatiunea actuala a societatii. Ce se p6te cere dela una societate sciintifica, care 10 luni din anu e condamnata numai a agerá, prin delegatiune, fondurile s6le, 6r' de partea sciintifica nu se p6te ocupá de catu 45 dile, si inca si din aceste una majora parte e silita ale consacrá totu la cestiuni financiare si administrative?

N'a pututu face multu si mai bine societatea academica? D6r' ce i se putea cere mai multu de catu ce a datu, pe catu timpu lipsescu din sinulu ei mare parte din barbatii, cari prin meritele loru sciintifice si literarii se cadea se fia fostu de multu intre noi?!

Delegatiunea cun6sce bine, cá ce dificultati s'au opusu si se mai potu opune la amendarea acestoru d6ue rele, cari paralis6za mersulu societatii academice: lips'a de fonduri d'o parte, d'alta parte dificultatea d'a puté intruni pe mai multu timpu de catu pe una luna si diumetate pre membrii ne-resiedinti in Bucuresci.

Delegatiunea, dupa reflexiune matura, este in punctulu d'a crede, ca sporirea funduriloru societatii este in at6rnare de sporirea importantiei morale a institutiunii. Tier'a, guvernulu ei, si insii particularii voru acordá unu interesu cu atatu mai mare societatii academice cu catu ea va fi devenitu unu mai neindoiosu centru de cultura nationale, sciintifica si literaria.

Si catu pentru cestiunea declararii societatii academice de institutiune lucrandu in permanentia: cine ne va poté impedicá cá, spre a nu ne lipsi de luminele indispensabili si scumpe n6ua a colegiloru nedomiciliati in Bucuresci, se continuamu a ne aduná in una specia de congressu anuale la care deci se p6ta participá ori care membru alu societatii?

Delegatiunea d-v6stre nu propune in definitivu una anume solutiune; ea ar' fi socotitu inse a demeritá dela increderea cu care ati onorat'o alegund'o, d6ca v'ar' fi facutu impresiunile ei asupr'a mersului morale alu institutiunii, d6ca ea ar' fi esitu inaintea d-v6stre, d-ni membri, numai cu flori si v'ar' fi leganatu numai cu mangait6re vorbe; mai preferiramu, cunoscundu pe colegii nostri, si-i salutamu cu iubirea cea mai neindoioasa si se le dicem: bine ati venitu. . . . . La lucru colegi si se nu ne despartimu pana nu vomu ascurá lucrulu comunu unu mersu mai temeinicu.

Presiedinte delegatiunii, N. Kretiulescu.

Membri:

A. Odobescu, G. Sionu, V. A. Urechia.

Bucuresci, 1873 Augustu 1/13.

Braslovu 22 Augustu n. 1873.

A trecutu o luna de dile, de candu portu oficiulu de capitanu supr.; — cu ochi neadormiti amu observatu decursulu lucrariloru atatu in centru, catu si la oficiale judecatoresci si scaunulu orfanale si amu vediutu, ca in toti ramiu administratiunii distr. Fagarasiu, cu eschiderea limbei maghiare, limb'a romana e in usu eschisivu, dice noulu capitanu din Fagarasiu Boier Kalmán, provocandu pe d. v.-capitanu, cá se introduca petutendeni limb'a maghiara. Asia dsa n'a avutu ochiu vigitoriu pana acum asu-

pr'a mielorii necesitati si asupr'a altoru defecte din totu districtulu, asupr'a starii celei precarie din lip-s'a de institute de cultura s. a. s. a., decatu pen-tru generalisarea limbei maghiare in distr. puru romanu?! — Asia eschiamo si intréba ómenii ecui-tabili! — Dér' d. capitánu -si executá missiunea, si corespondintii prin foile maghiare ei aplaudéza patriotismulu, care asia consta totu numai din ma-ghiarisare. Ne vomu occupa de acesta in nr. viit.

Acum trecemu la

Intemplantarile in Hispani'a.

In Hispani'a, tíera sfasiata de luptele cele mai sangeróse si triste si de neintielegerile cele mai de-plorabile, decurgu lucrurile inca totu tristu. Dela proclamarea republicei, ministeriu de ministeriu se schimbá in Madrid si inca nici unulu nu a pututu se o scóta la cale cu bandele atatu carliste catu si communiste, cari inca sfasia tíer'a. Se vedemu ce va mai puté face noulu ministeriu Salmeron. Insurrectiunea si macelarirea civica luase dimensiuni atatu de mari, incatu mai ca va avé dreptu acel'a, care a scrisu: „D. Piy Margall a cadíutu cá d. Figueras; d. Salmeron va cadé cá Piy Margall. Ómenii se consuma iute in foculu revolutiuniloru.“

In sudulu Spaniei adeca domnescu comunistii cu internatiunala in frunte, cari in multe cetati au comisu crudimile cele mai mari, cari intrecu inca si pe cele intemplate sub comun'a de trista memo-ria din Parisu. Semnalulu comunisticu l'a fostu datu unu numeru de lucratori, aginti ai Interna-tiunalei, cari au revolutionatu pe lucratorii cetatii Alcoy din provinci'a Alicante. Acésta mica ce-tate de industria, care posede unu numeru mare de fabrici, numerandu vreo 20,000 locuitori, a vediutu crudimile cele mai terribile. 3000 de lucratori din Alcoy au facutu greva, stricke, adeca au incetatu de a lucrá. Acesti'a cu emisarii communisti in frunte au prochiamat comun'a in Alcoy, au adusu in cetate unu numeru insemnatu de butóie de petro-leu, cu care a aprinsu mai multe cladiri publice si fabrici, voira se aprinda si magistratulu; pe prima-riulu cetatii, republicanu vechiu si onorabilu, -lu omorira impreuna cu alti mai multi si le pusera ca-petele in tíepa, spre ale portá pe strate. Locuitori-rii din Alcoy au luatú fug'a, dupa ce au fostu je-fuiti de catra adeptii internatiunalei, cari jefuira mai multe mii de duos spanioli. Intru aceea tar-diu veni generalulu Velarde cu trupele si desarmá pe misieii conducatori, cari si omorira vreo 50 per-sóne, si arsesera vreo 10 cladiri.

In Malag'a se repetira asemenea scene tra-gice. In Carthagen'a cetate insemnata fortifi-cata, c'unu portu de resbelu, éra si avú locu o re-volta mare, care inse pana acuma pastrá unu ca-racteru mai multu politicu. Revoltantii suntu domni ai cetatii, arsenalului, forturiloru si intregi escadre de corabii din Carthagen'a. In fruntea miscarei stau doi deputati stangaci extremi nemultumiti, Antonio Galvez si Povep'a. Si guvernóulu provinci-iei Altadill li s'au asociatu. Revolutiunea a eruptu antaiu pe o corabia. Locuitorii din Carthagen'a fugu si ei unde potu cá de ciurma.

In Barcelon'a agitatiunea si terórea a a-junsu cele mai mari proportiuni: in sér'a din 13 Iuliu s'a facutu acolo o mare manifestatiune a lucra-toriloru in favórea insurgentiloru dela Alcoy. Si aci a devenitu emigratiunea locuitoriloru generala.

Pre candu dér' in sudu se totu mai latiea in-surrectiunea comunista, nutrita de catra instrumen-tele Internatiunalei, in nordulu Spaniei Don Carlos cu bandele sale deprada barbatesce. Bandele car-liste, scrie unu diariu, au devenitu armate mici. Au arme si artileria. Generalii carlisti au trecutú mai eri cu o colóna de 1400 ómeni Ebrulu la Riaja Alavesa. Intre alte invingeri ale bandelorú lui Don Carlos fú luarea cetatii Igualada. Ce-tatea s'a aperatu cu mare barbatia 36 de óre, in fine totu a trebuitu se cada prada carlistiloru. A-cesti'a au fostu comandati de catra don Alfonso, Saballs si Miretu si au facutu 150 de priso-nieri. Cu totulu au fostu 3.500 de carlisti cu 200

cái si trei tunuri; se constatá de alta parte, ca au avutu mari perdiri, multi oficiari din statulu majoru a lui Saballs si comandantele zouaviloru au fostu omoriti. Cetatea Igualada a fostu aprinsa si des-poziata. Carlistii punu mari contributiuni pe cetati-le, cari le cadu in mana. Popimea ultramontana ajuta caus'a carlistiloru, cu care se vedu, ca se in-tielegu si dusmanii din afara ai limbei straine, cari virescu intrigi si lupte sangeróse intre ei spre ai debilitá si ai supune unei mani de feru absolutis-tice cá si ei. —

Cum stau lucrurile adi in Spani'a, Don Carlos are inca póte cele mai multe nuantie; partisanii sei crescú din di in di, precandu ceilalti din óra in óra paru mai desbinati, pana acum sub min. Sal-meron.

Afara de aceste a mai avutu locu in Cadix si in Sevilla, cetatile principale ale Andalusi-iei, nesce manifestatiuni de totala independentia de catra re-gimulu republicanu din Madrid, proclamanduse in aceste cetati independenti'a provinci-iei Andalusia. Alta scisiune in locu de concordia.

Sub aste pré triste impregiurari erá timpulu supremu cá ministeriulu spaniolu se se decida odata a combata seriosu si energicu pe carlisti si dema-gogi. D. Salmeronu, presiedintele puterei execu-tive republicane, a espusu programulu seu in Cor-tes. Punctele principale ale acestui programu suntu: Combaterea fara mila a carlistiloru si a dema-gogiei, coste ce va costá; justitia egala pentru toti; politica conservatória; realisarea tuturor reforme-loru inherente regimulu democraticu, panace came-r'a din partesi se va puté ocupá cu patriotica mi-siune, care este, de a discutá si votá constitutiunea federala a statulu.

Acésta programa se pune in practica din par-tea d. Salmeron, ca-ce lucrulu a apusu asia departe in Spani'a, in catu o fóia, pana aci moderata in resonomentulu seu. „El Tiempo,“ a publicatu unu articulu intitulatu: „Reactiunea séu mórtea“ (La reaccion o la muerte), in care dice, ca tíer'a n'are de a alege decatu numai intre aceste dóue estreme. Déca nu se va face iute ordine, societatea spaniola se va simti fericita a fi scapata de ori care deus ex machina, aiba elu unu nume si mai reactiunariu inca, decatu Don Carlos, care comanda astadi unu numeru mare de spanioli armati, si care intr'o pro-clamatiune catra acesti'a dise: „Voluntari spanioli! la arme! Spani'a móre! scapati-o!“

Scape de mórte dér' pe biet'a frumós'a His-pania Salmeron, Cortesii Spaniei, voluntarii republi-cei federale! —

Acumu cetimu succese mai imbucuratórie. In-surgentii internatiunalei in sudu se devingu de ca-tra trupele republicane. Andalusi'a se impaca, Va-lenti'a e aprópe de impacare, revolutionarii -si pa-rasescu positiunile in manele trupelorú guvernului. Carlistii in nordu inca detera de torentele lui Sal-meronu si capatara batai in vro cateva locuri. Ma-caru de ar' succede min. Salmeronu a scóte fru-mósa Spania din ghiarele anarchice! —

Dupa cumu se esprima renumitul in urbe et orbe oratoru republicanu Castelar in sied. cor-tesiloru Ispaniei din 30 Iuliu intr'unu discursu su-blimu, care lu vomu publica si noi, e unu mar-tiriu ceea ce suferu acestu ministeriu, si totusi se spera dela elu, ca va salva republic'a. Fia asia! —

Insurgentii din sudu, combatuti de gen. Mar-tinez Campo se imbarcara in portulu Valentiei si fugira la Carthagen'a, unde voru a se concentra. Gubernulu face tóte spre a nadusi resculatii, elu re-pórta cate o victória si in nordu, in contra Carli-stiloru, cari cá nesce bande de hoti aprindú, jafu-iescu si depopuléza tóte, si Franci'a vecina se pare ai tracta cá pe complici la planuri monarchice, ér' strainii voru ai recunósce, cá putere beligerante. Vai de natiunea, in a carei sinu se afla machine de tradatóri, cari se faca scisiuni, se imparechieze totu, ca slabinduo se li se póta arunca la toti ju-gulu strainu pe gutu! — Dómne departa acestu demonu din sinulu limbei latine! — —

— In Romani'a junime'a romana face a pelu la impartesire catu de pucina spre a face si tra-mite marelui Thiers o medalia commemorativa cu ocasiunea desiertarii territoriulu francesu de catra pru-saci, subscriptiunea se inchide in 1-a Sept. v. Ce nobila junime si profundu cugetatória la viitoriu! —

Intre 30 mii de premia destinate pentru obiec-tatele cele mai de frunte dela expositiunea din Vi-en'a, cari sau impartitu acolo in 16 Aug. Ro-mani'a a obtinutu 170 medalie frumóse de distinc-tiune. Coler'a in Romani'a se mai raresce, numai in Galati, Brail'a si Calarasi, moru cate 5—8 pe di, si la Segarci'a 11, Bistritia 8 si Gidiciu cate 13, in judeciulu Doljiu. In Ardealu la Bistritia se incinse mai tare, de unde si tergulu s'a opritu.

Sabesiu in Augustu 1873.

Lips'a, necesitatea si importanti'a infiintiaru-loru de reuniuni pentru propagarea si inaintarea meserieloru, a industriei si comericiulu intre ro-mani s'a predicatu si demustratu in multe locuri si cu multe ocasiuni. Si cutediú a afirmá, ca toti s'au convinsu despre neincungiurat'a necesitate a astoru-feliu de reuniuni, inse este canstatatu, ca numai in dóua locuri s'au apucatu seriosu de In-cru si au infiintiatu reuniuni de comerciú séu industria.

Aceste dóua exemple din apropiare se vedu a fi indemnatu si pre cetatienii romani din cetatea si districtulu Sabesiuului a se miscá in acésta privin-tia. Domineca in 10 Augustu a. c. la 2 óre d. p. s'au adunatu aici preste 100 membri din tóte clasele societatii romane din cetatea si districtulu Sabesiuului. Adunarea se tienú in pompós'a bese-rica romana gr. ori. Convocatoriulu acestei adu-nari generale, d. protop. Ionu Tipeiu saluta mem-brii adunarii, si intr'unu discursu acomodatú des-volta scopulu acestei adunari, adeca consultarea asupra infiintarii unei „Reuniuni“ pentru propa-garea si inaintarea meserieloru intre romanii din tienutulu Sabesiuului; in fine invita membrii a se constitui. Adunarea aclama de presidinte pre d. convocatoriulu si de notariu adunari pre d. Ionu Piso. D. D. Ionu Paraschivu, Ionu C. Tacitu, pro-fes. din Brasiovu, tienú discursurri insuetitórie despre importanti'a, folosului si puterea astorufeliu de reuniuni; tóte discursurile fura ascultate cu aten-tiune. Deosebita amintire merita mai alesu D. Ta-citu, care in discursulu seu bine compusu si dise-ratu la intielegerea poporulu adunatu, esplicá si ilustrá cu multe exemple pipaite din trecutu si presinte necesitatea infiintarii astorufeliu de inso-ciri si puterea ce aducu ele noua romaniloru, caroru-a ni lipsesce medu'a esistentiei solide, cetatienii mese-riasi, industri'a si comerciulu.

Adunarea gen. cu insuetire se pronuncia si accépa in principiu infiintarea reuniunii amintite. La ordine ar' fi consultarea asupra modalitatiloru; inse unu membru alu adunarii printr'o propunere facuta dóra fara tactu, in privinti'a competintiei séu necompetintiei acestei adunari, provóca una scurta discusiune animata. Unii pucini cugetau, ca spriginescu acésta propunere, inse combatuta fiendu de mai multi cu argumente mai tari, adunarea nu accépta propunerea si suscepe continuarea discusiunii asupra obiectulu adunarii.

La desbaterea asupra modalitatiloru infiintarii, D. Tacitu avendu compusu unu proiectu de statute lu presinta adunarii spre desbatere. Adunarea in-vita pre D. Tacitu se binevoiesca a ceti si a splica proiectulu seu de statute, ceea ce se si intempla.

Inse fiendu tempulu prea inaintatu, si adu-narea nepotendu trece si la vr'o desbatere gene-rale séu speciale a proiectulu amentitu, decide a se alege una comisiune de siepte membri, care va avé se se consulte si se redactedie statutele neces-rie, folosindu si proiectulu D. Tacitu. In 19 Aug. st. v. apoi presied. comis. va convocá alta adunare generale, in care se va face si desbaterea speciale asupra statuteloru compuse de comisiune. In acésta comisiune se alegu D. D. Simione Ba-lomiri, jude reg., Ionu Deacu protop. romanu, Ionu Paraschivu, subjude cerc. Ionu Bojitia, adv. Ionu Munteanu, adv. toti din Sabesiu, Ionu Manu par. rom. Vintiulu inferioru si Ionu Berm'a, propr. din Pianulu inferioru.

Dupa aceea adunarea decise a deschide cale de subscriptiune, in cari numai de catu se subscri-sera la 60 dintre membrii adunarii presenti, cá spriginitori ai acestei affaceri importante; éra dupa ce statutele voru fi intarite, subscrisii voru fi si membri reuniunii infiintate.

In fine presedintele, multiamindu membriloru pentru zelul atestatu, declara siedinti'a inchaiata intre aplausele si ovatiunile adunarii intrege.

Astufeliu de si nu fara óresi care greutate, inceputulu la infintiarea unei dintre cele mai neincungiuratu necesarie reuniuni pentru noi romanii, s'a facutu si in scaunulu nostru. Insufletirea ce a domnit si la adunare si dupa aceea intre poporu indreptatiese a avé sperantie imbucurátorie in acésta santa causa; inse repetitu trebuie se accentuediu, ca multu depinde si dela zelulu si energi'a barbatiloru, cari voru fi alesi la conducerea si fericit'a resolvire a acestei cause vitali. Ddieu cu noi!

Corresp.

Midiulóce individuale contra cholerei,

séu in ce tipu se póte aperá si asecurá totu omulu in contra choterei.

Veninulu cholericu se afla in aeru, de unde acel'a trece in corpulu omenescu parte prin respiratiune, parte prin mancare si beutura.

In tierile cholericé preste totu — precumu nu de multu in Cairo — s'au infectatu de cholera nu numai ómenii, ci chiaru si oile, catu ce au pasitu pre acele locuri; paserile parasescu atari tieri.

Totu omulu, precumu si animalulu — fia sanetosu séu bolnavu — are un cercu de aeru, care lu incungiura, si, departandu-se din cerculu seu de aeru, remane d'intrensulu una parte inderetru; altcumu nu s'ar' poté esplicá, acelu faptu, ca selbategii americani semtu urmele europeniloru; nece aceea, ca cáni de venatu persecutéza iepurele dupa urma.

Choler'a se desvólta in 21 de dile, pentruca dupacumu este sciutu, choler'a se aréta in 21 de dile la unu omu, care s'a departatu din locu infectatu la locu sanetosu.

Scienti'a medicale nu afirma aceea, ca choler'a s'ar' fi desvoltatu óre candu de sine statátoria in Europ'a, pentruca in Europ'a aceea necuratienea, ce a fostu inaintea cholerei a remasu si dupa cholera si abia s'a schimbatu; cu tóte acestea choler'a mai alesu pre acolo se aréta, pre unde e multa necuratienea, prin care se si trasportá mai departe.

Fórte multu atárna dela grigea organeloru sanitari; acelea dér' se fia indrumate a promové curatienea si conservarea aerulu. In privinti'a acést'a e de recomandat: aerisarea catu mai désa a locuintieloru, respective desinfiaciarea, adeca: afumarea locuintieloru precumu si a altoru locuri infectate de cholera — in tóta diu'a inainte — si dupa améddia-di cu gazu de chloru, pana ce tiene tempulu epidemiei. Desinfiaciarea se mai póte face si in tipulu urmatoriu: Se se amestece intrunu blidu de pamentu o parte de manganu (Blaustein) cu dóue parti de sare pisata (Kochsalz) si se se umediésca cu pucina apa; preste acésta amestecatura se se tórne apoi 2 parti de acidu sulfuricu concentratu (Konzentrirte Schwefel-Sätern) si totulu se se lase se evaporaze in casa, séu unde voimu a desinfiaci; remasiti'a se se arunce in amblátore, care intru asemenea se va desinfiaci. Vaporii acesti'a suntu inecatiósii, de aceea dupa afumare se se aeriseze locuinti'a inainte de a intrá intrens'a. Curatienea aerulu se mai efeptuéza si prin aceea, déca in cetatile cele mai de insemnatu ale nóstre, s. e. in Sibiu, — se conduce ap'a pre strate; cu unu cuventu: tóta grigea se se concentreze spre scopulu acel'a, cá aerulu se se curatiésca. *)

Padirea cu scumpatate a acestui consiliu medicale omóra coler'a din aeru si preste totu de pretotindenea, pre unde au ajunsu materiale curatiótore.

Cate unu omu observa cá unu noru negru in cerculu seu de aeru; din acést'a urméza ametiela si desvoltarea momentana a colerei. De aici inca se vede, ca coler'a trece de a fara in corpulu omenescu.

In tempu de colera suntu de a se opri adunarile si tergurele de tíera: preste totu se se in-

*) Una diumetate de puntu de vitriolu de fieru (Eisen-Witriol) topitu intr'o diumetate de védra de apa si aruncatu intr'o amblátore de rondu, séu ori unde se facu desiértari, — curatienea de ajunsu si desinfiaci; totu acelu efektu are si varulu de chloru aruncatu in locurile respective; 2 loti acidu carbonicu, amestecat cu 3 patrare de apa e de ajunsu spre a desinfiaci escrementele dintr'o di a loru 7 persóne; cu acést'a se poté curati de epidemia, precumu si de ria vestmentele de patu, mai alesu ale caletoriloru, cari tragu la birturi, prin stropire simpla; fluiditatea acést'a nu petéza vestmentele. Totu cu acestu remediu desinfiaciamu si scui-pátorele etc. —

treata de totu comunicatiunea intre districtele cele sanetóse si intre cele infectate.

Epidemi'a acést'a de ordinariu póte grasá 6—8 septemani intr'unu locu. Déca dér' se nadusiesce poterea colerei prin desinfiaciare, nu remane alta de facutu, de catu totu omulu se se ferésca de aerulu colerosu.

Scimu, ca in cetati mai mari ap'a de beutu se póte stracurá si limpedi; pentru ce se nu se póte curati si aerulu, inainte de a-se respira in corpulu omenescu? candu mintea omeneasca a potutu face nestrictiosu inca si trasnetulu.

Spre impiedecarea colerei suntu mai recomandabile remedie: Extractu de Quassia, 1/2 lotu, Ferr. sulf. cryst. 15 gr., ambele topite in apa destilata si spiritu de vinu; langa acestea inca 10 picaturi de oleiu de isma si 2 picaturi de acidu de carbolu; cu acésta fluiditate se se unga bene de 3 ori séu de mai multe ori pre di mustetiele, séu narile nasului, catu tiene tempulu colerei.

Afara de acestea se mai recomanda, ca nece odata se nu esimu cu stomaculu golu afara; se in-trebuintiamu mancari nutritóre si calde si se bemu beuturi de acelea, cari inca nu au venitu in atingere cu aerulu colerosu; curatienea recerut'a si caldur'a corpulu nu se poté recomandá de ajunsu; de racirea corpulu si de urdinare se ne ferimu cu totu adinsulu.

Déca mergemu afara la aeru, se tienemu in gura séu graunte de piperiu, séu cuióiore séu zacheru de isma; si coler'a si déca nu trece, dér' la totu casulu o vomu face nestrictiósia pentru noi.

Amu scrisu acésta consultare scurta a mea pentru omenimea suferitória, aretandu totu de odata si modulu, in care se póte feri fia-cine de colera.

Sibiu in Octobre 1866.

Dr. Basiliu Szabó.

REGULAMENTULU

pentru disciplin'a besericésca in Romani'a, etc.

(Urmare.)

Despre presentarea si instructiunea causeru.

Art. 19. Causele se voru infacisiá inaintea consistoriulu dupa ordinea intrarei loru.

Art. 20. Lipsindu partile, caus'a remane cea din urma la rondu in acea di. Ér' déca partile nu se voru aretá de locu, judecat'a se va suspendá, si nu se va redeschide de catu dupa cererea din nou a partiloru.

Nu se va suspendá urmarirea causei, déca va fi din acele a caror'a actiune, dupa rostirea sante-loru canóne, nu póte remané nejudicata chiaru de ar' si urmá intru acést'a cererea intentatoriulu.

Lipsindu inse una din parti, caus'a se va judecá numai in presentia acelei staruitóre, afara déca partea presenta nu va voi insasi a o amaná pentru alta di.

Potu cere amenare séu schimbarea rondulu ambele parti, déca inse consistoriulu va gasi, ca cererea nu este suspecta.

Afara de terminulu legalu, consistoriulu nu póte permite de catu una singura amenare.

Art. 21. Partile voru fi datóre a-si depune in scrisu mediulócele loru de aperarc la biuroulu directorulu cancellariei eparchiale, danduli-se adeverintia de a loru primire.

Art. 22. Ecsecutarea si regularitatea lucratoru consistoriulu este pe sém'a si raspunderea directorulu cancellariei eparchiale.

Art. 23. Instructiunea fiindu terminata, consistoriulu va intrebá pe parti déca mai au alte probe, si ele dechiarandu ca n'au, atunci pasiesce la pranunciarea opiniunei séle, séu indata, séu dupa consultatia, in timpulu careia partile se retragu.

Despre probe si marturii.

Art. 24. Probele (dovedile) se dau in scrisu de catra parti, subscrise si legalisate despre autenticitate de locurile competinte.

Art. 25. Probele suntu de dóue categorii: a) marturii dela persóne cu buna conduita morala si spriginite cu juramentu, si b) actele autoritatiloru besericesci.

Art. 26. In cestiuni cari atragu condemnare la chaterisire, totu deauna marturiile se fia sprigi-

nite cu juramentu facutu in beserica, inaintea preutulu investitu cu sacrele vestminte si cu man'a pe sant'a cruce.

Art. 27. Martorii poté fi si mai multi, dér' celu pucinu se ceru duoi séu trei, si se aiba cualitatile acele prescrise de canóne (can. Apost. 75; 1, 2; vedi indrep. leg. cap. 22—26).

Art. 28. Martorii se intréba fia-care deosebi. La casu de contradicere poté fi confruntati.

Despre opiniune.

Art. 29. Consistoriulu, opiniunea sea insocita de prescriptulu-verbale incheiatu dupa tratarea cestiunii, o va supune prin anafora episcopulu, care o confirma, déca o va gasi canonica si legale.

Art. 30. Déca in consistoriu opiniunile s'au desbinatu, ele se arata in anafora, si episcopulu incuviintiéza pe aceea ce o va gasi mai temeinica.

Art. 31. In totu casulu, opiniunea episcopulu prevaléza, si ea se aduce intru indeplinire, inse in resolutia trebuie se se arate anume temeiturile legali pentru cari episcopulu nu se póte uni cu opiniunea consistoriulu.

Art. 32. Directorulu cancellariei va ingriji cá opiniunile confirmate de eparchiotu se se tréca intr'una condica speciale, unde éراسi se voru subscrie de catra insisi membrii.

Nimic'a pe margini, printre linii, prin adaogiri, prin scurtari nu se póte scrie in acésta condica.

Art. 33. In prescriptulu-verbale alu consistoriulu se va coprinde: a) numele, pronumele, domiciliulu partiloru, cualitatea in care procedu; b) obiectulu cererei si conclusiunile partiloru; c) resumatulu acteloru ce partile au infacisiatu spre sustinerea cereriloru séle; d) opiniunea ce consistoriulu da in virtutea santeloru canóne si a legiloru.

Art. 34. Numai dupa ce opiniunea consistoriulu -si capeta confirmarea episcopulu eparchiotu, ea se comunica partiloru sub luare de adeverintia.

Art. 35. Decisiunea relativa la chaterisire va aretá si terminulu apelulu.

Art. 36. Termenulu apelulu este de 15 dile socotitu dela dat'a immanarii decisiunii episcopulu eparchiotu.

Art. 37. Déca in intrulu termenulu nici una din parti nu probéza ca a apelatu, decisiunea se aduce intru indeplinire indata dupa a lui aspirare.

Art. 38. Partile primindu decisiunea trebuie se declare in scrisu multumirea séu nemultumirea loru cu decisiunea. (Va urmá).

Expositiunea universalá din Vien'a.

(Urmare.)

Amu imbracisiatu punctulu de vedere generalu alu expositiunei universale din Vien'a, ale carei intinse dimensiuni facu mirarea visitoriloru. Este trebuintia, cu tóte acestea, se ne intórcemu la antaia di, aceea care consacra acea data, pentru totu-déuna memorabile, a deschiderii palatulu care serva astadi de adapostu producteloru manufacturiale ale lunei intregi.

Multu tempu se discuta asupra putintiei de a inaugura expositiunea, da saunu, la data fixata de 1 Maiu. Critic'a -si urma cursulu, sgomotele cele mai reu voitóre, atatu asupra scumpetei presupusa a obiecteloru de hrana, a locuintieloru . . . etc., cumu si asupra bóleloru si epidemiloru cari, dupa falsii nuvelisti, aveau se navalésca fara mila asupra capitalei Austriei. Cu tóte astea, popórele s'au desteptatu, si, lucrandu cu energia, fia-care dintr'insele au intielesu ce folóse trebuia se resara din acestu spectaculu unicu, de unde se voru nasce intr'unu apropiatu viitoru consecintiele cele mai de doritu, cá si transactiile cele mai neprevédute. Germani'a, Rusi'a, Franci'a, Turci'a, Elveti'a, Belgi'a . . . etc. au potutu de acumu chiaru se cascige proba cá mai bine de catu Londr'a, mai bine chiaru de catu Parisulu, prin positiunea sa geografica, Vien'a este intr'adeveru centrulu unde vinu de se intalnescu curentele industriale ale Occidentulu si curentele productótore ale Orientulu.

Cu tóte acestea, de si trebuie, spre a fi drepti se constatamu ca nu era gat'a totu, fara macaru se cautamu din a cui pricina, la 1 Maiu, 11 óre si 1/2, imperatorele Franciscu Iosifu, imperatés'a, principele imperialu (Rudolfu), sosira la pavilionulu curtii (pavilionulu imperatorulu), unde fura primiti de catre protectorulu expositiunei (archiduce Carolu Louis), presedintele comisiunei imperiale (archiduce Ferdinandu Reiner) si directorule generalu alu expositiunei (Baronu de Schwartz-

Senborn). La amédi, dupa ce a salutat pe óspetii princiaru in sunetele imnului nationale, intonatu cu solemnitata de artistii capelei curtii, ai teatrului operei, muzicele militare, corurile si fanfarele societatiilor musicale si orpheonice cu acompaniamentul orchestrei lui Johan Strauss, cortegiulu imperiale si regalu facea intrarea sa prin portalulu principale in marea Rotonda.

Fia-care, óspeti princiaru si straini, archiducese si archidnci, ocupau cele 100 locuri din estrada imperiale, spre a asculta mai antaiu reportulu lucrurilor de organizatiune infacisiatu de I. S. I. Archiduce protectoru; declaratiunea solemna de deschidere, pronunciatu de Maiestatea Sa Imperatulu, si in fine multumirile d-lui burgmaistru alu orasiului Viena. Solemnitatea de deschidere va remanea nestérsa prin caracterulu imposantu alu maroloru personagie internationale. Dupa alocutiunile oficiale, presiedintii si membrii tuturoru comisiuniloru se dusera in galeriile tieriloru loru respective spre a primi visita imperatului, imperatesei, ministrului de comerci si d-lui directore generale alu expositiunii. Galeri'a principale dela Vestu fu cea d'antaiu visitata, dupa aceea intórcere in Rotonda, si strabaterea galeriei principale dela Estu. In acestu tempu se potú examina interiorulu Rotondei, unde se vedea numai 7 obiecte de proportiuni monumentali a carora descriptiune ét'o:

Interiorulu Rotondei.

In centru: Fontana francesa.

La drépta: modelulu monumentulu Tegghoff.

In faci'a acestuia: una piramida de luminari de stearinu (glycérine).

La stanga; productele fabriciei de covóre (Haas), si in fine, in dosulu estradei capo-d'operile de bronz ale artistiloru francesi.

Multimea strainiloru era numerósa, déra cu tóte acestea suntu inca multi carora le va para reu de a nu fi potutu inca vedea acestu adeveratu palatu minunatu, asia de feericu cá descriptiile din cele Una mia si una de nopti.

Este cumu amu dice necorectu a vorbi despre palatulu expositiunii, séu in orce casu este una necesitate, ca-ci avemu inaintea nóstra nu numai unu palatu, ci unu siru de palaturi, unu orasiu intregu cu tóte impartirile de quartire, care deosebescu orasiile cele mari: quartiere aristocratice, quartire populare, cate-va comerciante, altele de lucratori, pietie, suburbii, gradini, cai largi, unu didu de incongiurare in care se strebate prin nisce porti de intrare intr'adeveru monumentali.

Gradinile imense cari incongióra palatulu principalu cu nef'a sa mediana de 500 stanjeni si bradatu de numeróse hale transversale, cuprindu unu siru de cladiri. printre cari cea mai importanta este hal'a machineloru. Dupa cumu chiaru numele seu o arata, acést'a este una adevarata hala, unu feliu de galeria imensa, paralela cu nef'a principala a palatulu, si care are aceeași lungime. Acolo suntu intrunite tóte machinele industriale in diferite grade de perfectiune. Unele le rapórta la torsaturi si suntu de siguru din cele mai interesante. De aceea si publiculu visitéza cu staruintia hal'a machineloru unde -si póte da séma de visu despre feliulu cumu se tiesu stofele de lana, de bumbacu, de atia, broderiile, postavurile . . . etc. Franci'a este largu reprezentata in acésta partida; Engliter'a infacisíéza asemenea cate-va machine noue, de una conceptiune intr'adeveru minunata. Belgi'a, mai cu séma pentru machinele de tiesutu postavuri, pare a voi se tiena unulu din cele d'antaiu ranguri. Austri'a si ea ocupa unu mare locu, si mai cu séma unu aparatu pentru torsulu bumbaculu, atrage cu totulu atentiunea publiculu. Publicatiunile nóstre trebuie se contie pre multu lucruri asupra totalitatii tabloulu expositiunii, spre a ne fi cu potintia se descriemu cu deamenutulu, unele din inventiunile cele nóua in mecanica, (machine de aburu, machine de apa, machine electrice, prese de tiparu, etc.) ei ar' da cu tóte acestea locu la unu studiu fórté interesantu. Machinele americane, de exemplu, infacisíéza tabloulu magnificu alu capu-d'operiloru mecanice, aplicata la lucru, (machine de ferestruitu lemnele, rindele mecanice, burghie mecanice, dalte mecanice, strunguri pentru fabricare de siurupuri, etc. machine agricole). Hal'a machineloru este una adeverata lume de lucratori; tóte machinele functionéza sub ochii visitoriloru, producundu astufeliu feliuritele probe de ceea ce geniulu nascocitoru alu

omului a potutu crea pana asta-di. Dóua colosale machine de aburu comunica prin arbori de transmisiune miscarea acestii laborióse stupina fara margini, care nu se socotesce a avea mai pucinu de 3,500 metrii. Engliter'a se deosebesce prin machinele sale agricole: (locomobile, graparii, seminatóre, cositóre mecanice, machine de treeratu etc.); Austri'a prin machinele industriale; Franci'a, mai cu séma in ceea ce se atinge de caille ferate: (locomotive du Creuzot, prese de imprimerie Marinoni, etc.); Belgi'a: locomotivele, vagónele, lucrurile trebuintióse pentru corabii, machine pentru fabricile de zaharu dela S-té John Cockerill de Seraing; apoi constructiunile diverse ale C-ei belge, avendu raportu la ceea ce privesce constructiunea complecta a materialeloru cailoru ferate.

Dupa aceea Germani'a, Itali'a, Rusi'a, complectéza fia-care printr'o mare parte acestu concursu imensu.

Din nenorocire, presenti'a Romaniei lipsesce cu totulu din hal'a machineloru, si la vederea minuniloru cari suntu espuse acolo, trebue se traga cine-va una fórté mare invetiatura. Romani'a este una tíera cu deosebire bogata; spre a constata superioritatea sa productiva, este destulu a compara catu de pucinu expositiunea sectiunei romane cu aceea a multoru alte tieri.

Stofele, cu tóte ca solide, suntu inca tóte tiesute de mana, si déca mecanica ar' lua una desvoltare s'ar' casciga nu numai una imbunetare in fabricatiune, déra productiunea s'ar' face mai intinsa, si prin acést'a chiaru mai pucinu costisitóre. Productele agricole, (cereale, etc.) expuse in sectiunea romana, precumu sarurile semnele, etc., dau indestulu fia-carui visitoru, idea bogatiei, se póte dice chiaru, a comoriloru nemarginite ce coprinde in sinulu seu pamentulu Romaniei. De cati-va ani, este adeveratu, expositiunea a luat una mai mare desvoltare, multumita celoru anteiu constructiuni de linii de cai ferate. Ce norocu de tíer'a nóstra, déca mecanic'a ar' lua una parte mai seriósa, fia pentru scóterea sarei, a carbuniloru, facerea ogóreloru, aratureloru, etc. si mai cu séma pentru transporturi. Ar' fi lesne de calculatu, ca in mai pucinu de patru ani Romani'a ar' vedea indoindu-se exportatiunea sa si prin urmare capitalulu seu.

Nu este neci unu cuventu care se póta impedita acésta aplicatiune, care este menita a face fericii'a tieriei; si pe candu Europ'a, lumea intréga, -si a datu rendez-vous la marele congressu internationalu din Vien'a; candu se vorbesce chiaru de pe acumu de una nóua expositiune in Belgi'a, de una alta in Americ'a, trebue se speramu ca in Romani'a pana atunci va fi desvoltata acésta ramura (mecanica), care-i lipsesce astadi, cu tóte ca in neci una tíera, póte, ea nu este mai trebuintiósa si mai folosítoria. (Va urmá).

acésta s'a compusu din primele poteri din tóta Europ'a, la dorinti'a vice-regelui din Egipetu si, completa fiindu, anuncia on. publicu, ca in trecere va dá representatiuni. Circulu e fórté elegantu intocmitu cu loge, foteluri; eleganti'a si confortulu voru stá in prim'a linia. Cai arabici de cei mai nobili, garderoba eleganta si productiunile voru atrage mirarea publiculu, cá si in Americ'a unde multi membri fura decorati.

Joi in 28 incepu producerile conduse de capell'a musicale a regiment. Alexandru nr. 2 de inf., scen'a e la Pórt'a vamii.

Nr. 305—1873.

A n u n t i u.

Dejá este cunoscutu, ca in Dev'a pre langa cursulu preparandialu de statu de trei ani cu limb'a de propunere maghiara, esista si cursulu paralelu cu limb'a de propunere romana; inscrierile la acestu cursu in estu anu se voru incepe in 25 Septembrie si voru tiené pana in 30 Septembrie.

In cursulu primu preparandiale se suscepu toti

acei teneri, cari suntu sanetosi si au inplinitu alu 15 anu, si au absolvitu patru clase gimnasiali, reali séu civili cu succesu bunu; séu in lips'a acestoru atestate supunenduse ecsamenului de primire, in limb'a materna, comutu, geografia si istoria, voru poté atata cualificatiune, cata se recere in amentitele scoli. —

Doritorii de a fi primiti in acésta preparandia au de a -si adresá rogarile loru provédute cu testimoniu de botezu, medicalu, scolasticu si in casu candu nu ar' fi in stare a frecuentá fora ajutoriu si cu atestatu de paupertate, directiunei preparandiale in Dev'a.

Dev'a in 13 Augustu 1873. Ioane Madzsar, directore preparandiale.

Nr. 305—1873.

A n u n t i u *).

Ecsamele de cualificatiune de tótna la preparandi'a de statu din Dev'a in estu anu se voru tiené incependu dela 1-a Octobree.

Pentru depunerea acestuia esamenu se potu insinúa:

a) Toti acei candidati de invetiatori, cari dupa absolvirea cursulu preparandiale de trei ani s'au ocupatu cu invetiamentulu practiculu celu pucinu unu anu séu celu multu duoi ani.

b) Aceia cari inainte de emanarea legeri scolastice din 1868 au fostu dej'a invetiatori.

c) Acei'a, cari spre statulu invetiatorialu s'au pregatitu pre cale privata.

Doritorii de a se supune acestui esamenu de cualificatiune, suntu provocati cá rogarele loru in respectulu acest'a provédute cu atestatu de botezu, cu testimoniu despre studiale absolvite, despre ocupatiunea pan' in presente si comportanti'a morale se si le adresadie Illustritati sale dlui inspectore scolasticu si consiliariu regiu Ludovicu Réthi in Dev'a, celu multu pana in 15 Septembrie 1873.

Dev'a in 13 Augustu 1873. Cu invoirea inspectorelui: Ioane Madzsar, direct. preparandiale.

*) Celelalte diuarie din patria cu onore suntu rogate se bene voiésca a reproduce aceste dóue anuntiuri.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de docente in clas'a 1 a scólei centrali romane gr. cat. din Turd'a, ce se va deschide cu inceputulu an. scolasticu 1873/4, prin acést'a se publica concursu.

Emolumintele impreunate cu postulu cestiunatu suntu: a) 300 fl. v. a. salariu anuale in rate lunarie; b) cortelu séu 50 fl. v. a. bani de cortelu.

Concurrentii voru avé a-si tramite la subscriusulu cererile instruite cu atestatele necesarie — a nume, cumca suntu romani de relig. gr. cat. si ca posedu tóte calificatiunile teoretice si practice recerute prin legile in vigóre — pana in 15 Sept. st. n. a. c.

Turd'a, 21 Augustu 1873.

1—3

In numele eforiei scolastece:

Dr. Ioanu Ratiu.
presiedinte.

Cursurile

la bursa in 22 Augustu 1873 stá asia:

	fl.	cr.	v. a.
Galbini imperatesci	—	—	—
Napoleoni	8	89 ¹ / ₂	" "
Augsburg	105	50	" "
Londonu	111	20	" "
Imprumutulu nationalu	73	40	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	70	—	" "
Obligatiunile rurale ungare	76	75	" "
" " temesiane	75	—	" "
" " transilvane	76	—	" "
" " croato-slav.	75	50	" "
Actiunile bancei	971	—	" "
" creditulu	241	—	" "